

הוא יביא את הגייסות עד לרוביקון. הוא לא יעבור אותו בעצמו

כל הודעה על אישפוזו של ראש-ממשלה בישראל מעוררת חשד. מקובל בישראל שאין אומרים את האמת על מצב בריאותם של שרים בכירים. מחלתו של ראש-הממשלה לוי אשכול הועלמה, ומו"תו בא לציבור בפתאומיות גמורה. בריאותו הנפשית המעורערת של ראש-הממשלה מני"חם כגון הועלמה במשך שנים, וכאשר שקע כריכאון פסיכיאטרי בלתי-הפיק והתפטר, בא הדבר לציבור כהפתעה. מאז ועד היום מנסים להסתיר את האבחנה האמיתית של מצבו. אישפוזו הפתאומי של יצחק שמיר עורר על כן דאגה, חרף ההודעה המרגיעה על ניתוח-שבר תמים, שנבקע זמן רב מראש. אם נקבע מראש, מדוע לא נמסר עליך לציבור? מדוע היה צורך להסתיר זאת, ולבשר את הדבר לציבור רק אחרי שראש-הממשלה כבר נכנס לבית-החולים?

כמו אישפוזו של שימרון פרס בבית-החולים בעפולה, עורר גם אישפוזו של שמיר

כאשר פתח במיצעד לעבר רומא. עד אז יפעל שמיר כמיטב יכולתו כדי למנוע בעד שרייהיחשוקים כל אפשרות להשתלט על התנועה אחרי התפטרותו. **מנוי וגמור עם שמיר להעביר את השילטון בתנועה למושה ארנס, לפי חזת כשילטון-מעבר, עד שהתנועה תעבור לידי הנסיכים, בראשותו של דן מרידור.**

הבדידות

האם יש בהתנהגותו של שמיר סימנים לכך, שאכן הוא מתקרב לסוף תקופת-שילטונו?

קשה לדעת, מפני שיצחק שמיר הוא אדם שאינו מגלה כלפי חוץ מה מתרחש בתוכו. מבחינה מסויימת, נשאר שמיר איש-הח"תרת, שאינו מגלה את קלפיו לעולם. גם השנים הארוכות שלו כמסדר חיוקו נטייה זו. ואולי נכון גם ההיפך: שמיר הפך לאיש-מח"תרת מרכזי ולאיש-מבצעים של המוסד מפני שיש לו תכונות כאלה. ישראל אלודר (שייב), עמיתו במרכז-לח"כ בן שלושת-החברים, (השלישי היה נתן ילין מור) האשים אותו לאחר מכן בכך שבגללו נשאר לח"י אירגון קטנטן, בהשוואה לאצ"ל.

אליו גם כמה מן הנסיכים האחרים — רוני מילוא, אהוד אולמרט ועוד. כל האופציות נשארו פתוחות.

התהליך

איש זה עומד עכשיו מול האתגר הפלסטיני.

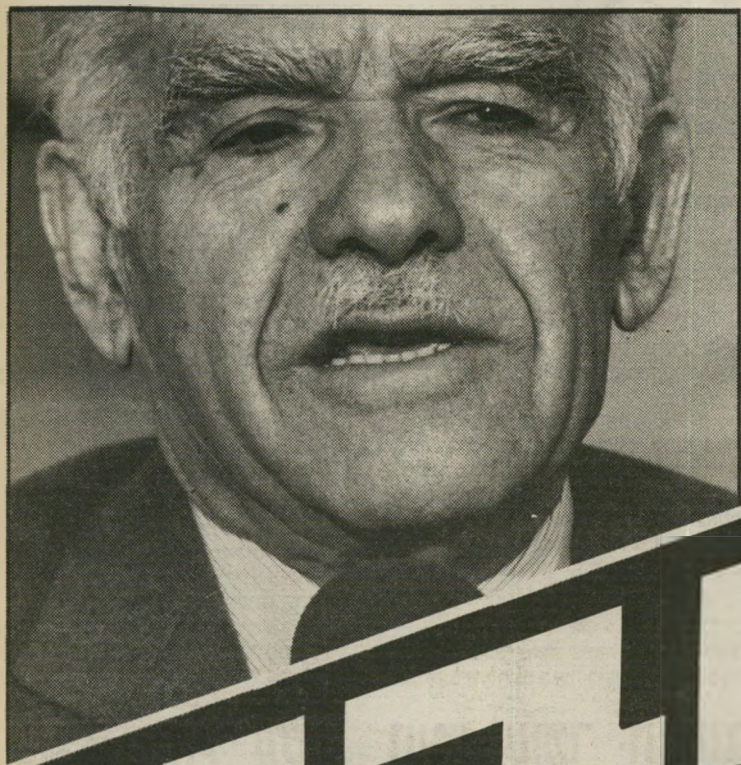
מטבע הדברים אין שמיר אדם יוון. הוא מתיי"ח לדברים שיבואו אליו. נטייתו הטיבעית היא שלא לקבל החלטות, אלא כשאין עוד שום מנוס מהן.

איך הגה איש כזה את "תוכנית-השלום" הישראלית?

הוא לא הגה אותה. שמיר היה אמור לבקר אצל ג'ורג' בוש,

השניים איוושהי כימיה. רבין התנגד לבחירות בשטחים ב-1976, כאשר נערכו ביוזמת יריבו, שר-הביטחון ראז שימרון פרס. הוא נהנה אז בגלוי כאשר הס"תיימו הבחירות בפאשלה איריה: במקום נאמני המלך חוסיין, שהיו אמורים לנצח לפי תחזיתו של פרס, ניצחו נאמני אש"ף. מאז אין בחירות. עכשיו הגה רבין את עניין הבחירות, מתוך מגמה לנטרל את אש"ף (ראה הודון). הוא מכר את הרעיון לשמיר.

שמיר לא התלהב מהרעיון כשל-עצמו. אבל הוא ראה שזהו רעיון המתאים לצורך הרגע: להשמיט אותו באוזני בוש כתוכנית-שלום

שמיר

שמיר

שמועות משמועות שונות. אך בעיקר הוא העלה את השאלה, שנרונה עד כה רק בעצלתיים: מהו עתידו של יצחק שמיר? האם ימשיך ככהונה עד לבחירות הבאות, בעוד שלוש שנים, או עד לבחירות שלאחר-מכן, בעוד שבע שנים?

ההתפטרות

איש שהיה מקורב לראש-הממשלה במשך שנים רבות מסר השבוע הערכה מעניינת. לדבריו, אין היא מבוססת על מידע כלשהו, אלא רק על היכרותו הרבה עם שמיר. והוא התסריט שלו:

יצחק שמיר יתפטר ביום-הולדתו ה-75, בעוד פחות משנה.

התאריך המדוייק: י"ד אב, ה'5 באוגוסט 1990.

עד אז ינסה שמיר לקדם את תהליך-השלום בכמה צעדים קטנים, כדי להשאיר ברפי ההיסטוריה את העובדה שהוא קידם את השלום.

אולם שמיר לא יעשה עד אז שום צעד מבריע, שיהיה בו זיתור על חלק כלשהו של הארץ. מלאכה זאת, הבלתי-נמנעת, ישאיר ליורשיו.

שמיר אינו סומך על איש, ואינו מתחלק במחשבותיו עם איש.

אין לו ידידים ואין לו מקורבים אמיתיים.

אין לו "חצר", כמו שיש לשימרון פרס. **הוא אדם חשדני מטיבעו, שאינו סומך עד הסוף על איש.**

יתכן ששמיר (או יורניצקי) היה הטוריסט המצליח ביותר של המאה ה-20. כראש-המייכצעים של לח"י, ביצע פעולות שהדהימו בשלמות התיכונן שלהן. הדבר נבע, בין השאר, מכך שהוא תיכנן את כל הפעולות לבדו, עד לפרט האחרון, ולא סמך על איש. הוא גם כחר בעצמתו את המכצעים, והכינים לפעולה. הוא לא יעבור את הרוביקון, אמר ה"איש, בהתייחסו לנהר הקטן באיטליה שאותו עבר יוליוס קיסר בשנת 49 לפני-הספירה,

שמיר כליך הקפיד על איכות המצטרפים, עד כי פסל כל אדם שלא נראה לו כמושלם. הוא לא העביר סמכויות ולא התחלק בתפקיד. חסידיו שמיר טוענים כי דווקא תכונה זו הבי טיחה את ההצלחה.

כל התכונות האלה קיימות אצל שמיר גם כיום, ואולי אף ביתר תוקף. הן התחזקו עם הגיל.

ראש-הממשלה שמיר אינו מעביר סמכו"י. אין הוא מניח לאנשיו להגיש לו תמצית או סיכום של דיווחים פוליטיים או מודיעיניים. הוא עומד על כך שכל דוח יוגש לו בשלמותו, והוא קורא אותו בעצמו מתחילתו

פגישתו הראשונה עם הנשיא האמריקאי הח"דש. ראש-הממשלה ישראלי שלא נפגש עם הנשיא האמריקאי אינו ראש-ממשלה.

האמריקאים רמזו בצורה חריממעית ש"הם מצפים לשמוע משמיר רעיונות חדשים. אבל לשמיר לא היה שום רעיון חדש. יתכן ששמיר ראה את עצמו כסיוטלילה, כשהוא תופס מקום מול בוש, הנשיא נועץ בו

הוא יתפטר ביום-הולדתו ה-75, בעוד תישעה חודשים. עד אז יחזיק מעמד. גם הבריאות שלו

עיניים כחולות ושואל: "נו"ז" ואילו שמיר יר שב מולו, בלי יכולת לפתוח את פיו, מפני שאין לו מה לומר.

כמה ימים לפני הנסיעה, כאשר הבין שמיר שעליו לגבש מיד, בחיפזון, תוכנית כלשהי שאותה יוכל להשמיע באוזני בוש, באה הגאר לה בצורה תוכניתו של יצחק רבין לעריכת בחירות בשטחים הכבושים.

לשמיר יש אמון מסויים ברבין, יותר מא"שר בפוליטיקאים אחרים. אולי זה מפני ש"רבין הוא אדם סגור כמוהו, אדם סולידי שאינו עוסק במישחקים פוליטיים, אדם שיש לו עבר מוצק של עשייה ביטחונית. יש בין

ישראלית חדשנית ונועזת. יתכן כי שמיר היה בטוח שבמילא לא ייצא שום דבר מהעניין, שהערבים לא יסכימו, שאש"ף לא יתן, ובאותו הזמן יכולה התוכנית לשפר את תדמית ישראל בעולם.

עכשיו, באיטיות רבה, מתקדם העניין מעבר למה שציפה שמיר. אמנם אין לחץ אמ"ריקאי ממש, אבל כוח-התאוצה של התהליך, הרחיפה האמריקאית העדינה אך העקשנית, התייחסו של הציר מצריים-אש"ף, עושים את שלהם.

השבוע החליטו שמיר ורבין, כעצה עם פרס וארנס, להתחיל בהכנות למיפגש האמריקאי-מצריים-ישראלי. יהיה קשה מאוד לעצור את התהליך האיטי. בסופו של דבר, בעזרת דירבון אמריקאי, יגיעו לידי הסכם על הבחירות. אולי אף תיערכנה הבחירות עצמן, ואז, ערב הבחירות או למחרת הבחירות, יתפטר שמיר. הוא יניח ליורשיו — יהיו אשר יהיו — להתקדם משם, מרצון או מאונס, בדרך ששרייהיחשוקים ניבאו את תחנתה הסופית: מדינה פלסטינית. זה כבר לא ייוקע עליחשבון שמיר.